

Takketale

Tak for Mathildeprisen.

Efter grundlovsændringen i 1915, hvor kvinderne langt om længe fik valgret, plantede Dansk Kvindesamfunds afdeling i Vejle amt Kvindernes Eg på Slotsbanken ved Koldinghus.

Denne begivenhed var min farmor med til. Hun var nemlig næstformand i Dansk Kvindesamfunds Vejle amts afdeling og havde i denne egenskab gjort et stort organisatorisk og agitatorisk arbejde for at sikre resultatet: Kvindernes valgret - og det hele taget sikring af kvinders rettigheder i samfundet.

Jeg fremdrager denne erindring om min farmor, fordi den i historisk perspektiv erindrer om, at det har kostet - og fortsat koster - en særlig indsats og endog kamp at skabe og sikre fuld ligestilling af og ligeværd for mænd og kvinder, så de på lige vilkår kan gøre deres indsats i hjem, erhverv og det offentlige liv.

En kvinde, der udsættes for vold, især gentagen vold i samlivs- og familieforhold er om nogen berøvet de lige vilkår for livsudfoldelse - i første omgang i hjemmet, men afledt også i arbejdslivet og det offentlige liv, hvor et undertrykt og ydmyget menneske har svært ved at gøre sig gældende.

Efter mange års debat er der nu ved at være skabt en bred forståelse for, at vold i samlivsforhold og i familieforhold er et offentligt anliggende af væsentlighed og betydeligt omfang, og ikke i sin kerne grundlæggende er et livsstilproblem i privatsfæren, som myndighederne, in casu politiet kun i de groveste tilfælde eller efter udtrykkelig og stædig anmeldelse kan og skal blande sig i.

Da jeg for henved 25 år siden mere vedholdende begyndte at interessere mig for problemet vold mod kvinder i samlivs- og familieforhold, var det dels på grund af nogle oplevelser med sager af denne art i den lille politikreds, jeg dengang overtog ledelsen af, dels nogle indlæg fra kvindelige engelske forskere ved vesteuropæiske politikongresser, som jeg deltog i. Jeg fik her en klar opfattelse af, at der forelå fælles problemstillinger i en række lande i vor kulturkreds, både med hensyn til arten og omfanget af problemet, men i høj grad også med hensyn til politiets håndtering og opfattelse af egen rolle i sager af den omhandlede art.

At problemet i dag er og opleves universelt, illustreres for mig af, at jeg har været anvendt ved konferencer og temadage her og i udlandet, arrangeret for så forskellige nationaliteter som sydafrikanere, litaurere og nu ved flere lejligheder kinesere, om emnet vold mod kvinder. I de nævnte lande - og vel i alle lande - er problemet erkendt massivt. Det har været øjensynligt, at bevæggrundene for at beskæftige sig med problemet har været, dels ønsket om at blive optaget i et pæne selskab, dels en bevidsthed om, at ønsker et samfund kvinderne mobiliseret i erhvervs- og samfundslivet og de umådelige samfundsmæssige ressourcer, kvinder repræsenterer, frigjort og udnyttet på lige fod med mændene, så må det første skridt være en indsats mod kvindeundertykkelse i form af vold og ydmygelse i hjemmene. Basis for denne indsats er, som det hedder i en overskrift i Kvinden og Samfundet - landsmødenummeret: "Patriarkerne skal have hårde ord", udtrykt i og håndhævet gennem en politik, der siger, at vold er vold både på gaden og i hjemmet.

Den danske kvindekamp er kommet langt - godt for det, og tilykke med det både til jer og os.

Men vi står overfor og måske rettere midt i en ny kvindekamp, som drejer sig om indvandrerkvindernes rettigheder. Deres ret til at klæde sig som de vil, til selv at vælge livsstil og omgangskreds, at vælge uddannelse og at vælge samlever eller ægtefælle, uden frygt for udstødelse, vold, dødstrusler og drab. Der udspiller sig bag privatlivets tørklæder og slør og bag hjemmenes lukkede døre tragedier, som kun kan afværges og begrænses i deres skadevirkninger, hvis man i tide tager emnet op i den offentlige debat og herigennem skaber grundlag for de juridiske og praktiske, sociale og menneskelige tiltag, der er behov for. Det har derfor glædet mig at læse, at Dansk Kvindesamunds formand for et par måneder siden i Politiken udtalte nødvendigheden af at lægge en ny, aktiv strategi for fremtiden på dette område. - Jeg kan ikke udtrykke det bedre end Naser Khader, når han til jeres blad udtaler: "Jeg oplever en ubalance mellem, hvad feminister vil tolerere i en ren dansk sammenhæng, og hvad de stiltiende accepterer, lige så snart det handler om problemer i indvandremiljøet."

Der er stadig mange, vanskelige, kontroversielle og politisk ømtålelige problemer at tage fat på for Dansk Kvindesamfund, som jeg heldigvis tror ikke har glemt sin fortid som en kamporganisation, der også er stærkt brug for i vor tids samfund. Min farmor og hendes kvindekampfæller valgte ret, da de valgte træsorten - et egetræ.

Med disse ord vil jeg gerne sige jer tak, fordi I valgte mig til at modtage årets Mathildepris. Jeg er både glad, rørt og stolt over den ære og anerkendelse, I har vist mig.

Jørn Bro